

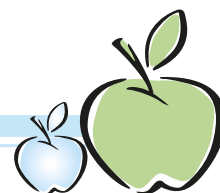
Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba

Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba zdravstvena je ustanova kojoj je osnovni cilj pružanje pomoći djeci s traumatskim iskustvima, što uključuje izloženost zlostavljanju i zanemarivanju, kao i rad s djecom koja se procjenjuju rizičnom za zlostavljanje te njihovim obiteljima. Djelatnosti Poliklinike uključuju dijagnostički i tretmanski rad s djecom i njihovim obiteljima u skladu sa specifičnim znanjima i vještinama svakog stručnjaka, istraživački i znanstveni rad u području traumatiziranosti djece na velikim uzorcima opće ili ciljane populacije djece i stručnjaka u Hrvatskoj, edukaciju stručnjaka, forenzičku procjenu, kao i publikacijsku djelatnost te aktivnosti podizanja javne svijesti. U kontekstu ovih djelatnosti, od neizmjerne je važnosti u radu s traumatiziranom djecom suradnja s ostalim institucijama sustava zaštite djece. Iskustva sličnih ustanova u svijetu pokazuju da je multidisciplinarni pristup ujedno i najučinkovitiji pristup djeci kod koje postoji sumnja na traumatiziranost uzrokovanu zlostavljanjem i zanemarivanjem. Multidisciplinarni tim Poliklinike čine psiholozi, psihijatri, neuropedijatar, socijalni radnici, socijalni pedagozi, defektolog- logoped,

medicinske sestre i pravnik. Suvremeni modeli zlostavljanje objašnjavaju u vidu složene socijalno- psihološke pojave koju uzrokuju višestruki činitelji u međusobnoj interakciji te se multidisciplinarni pristup trenutno smatra jedinim opravdanim. Takav su pristup preuzeli i drugi europski modeli koji su danas, kao i Poliklinika, prepoznati kao primjeri dobre prakse. Dijagnostički i tretmanski rad s djecom i njihovim obiteljima osnovno su polazište u radu s traumatiziranom djecom, a uključuje provedbu individualne obrade i dijagnostike teškoća djece koja su upućena u Polikliniku zbog sumnje na zlostavljanje, izloženosti traumatskim iskustvima, teškoća koje upućuju na rizik od zlostavljanja i drugih teškoća povezanih sa stresnim uvjetima odrastanja. Nakon dijagnostičke procjene djeteta, planira se i preporučuje tretman za djecu kojima je potreban, ovisno o potrebama i stanju djeteta. Timski stručni rad koordiniran je s ciljem dobrobiti djeteta te svaki od stručnjaka pruža svoj doprinos kvalitetnijoj procjeni i određivanju tretmana. Ovdje treba naglasiti i važnost rada ne samo s traumatiziranim/ zlostavljanim djetetom, nego i s nezlostavljajućim roditeljem kojeg je važno osnažiti kako bi mogao

biti što bolja podrška svom djetetu jer mnoga istraživanja pokazuju da oporavak zlostavljane djece značajno ovisi o podršci nezlostavljajućeg roditelja, tj. da je ta podrška zaštitni faktor prvog reda. Od početka rada 2003. do kraja 2015. godine u obradu Poliklinike bilo je uključeno ukupno 13.767 djece. Prema dobnoj raspodjeli, najveći je broj djece osnovnoškolske dobi (59,3%), djece mlađe od 6 godina je 23,6%, a djece i mladih starijih od 14 godina 17,2%. S obzirom na činjenicu da je Poliklinika jedina specijalizirana ustanova ovog tipa u našoj zemlji, čak više od 40% djece dolazi u ustanovu iz drugih dijelova Hrvatske. Većina djece u Polikliniku dolazi na inicijativu njihovih roditelja ili je upućena od strane centara za socijalnu skrb. Najčešći razlog upućivanja djece u Polikliniku je sumnja na izloženost nekom obliku zlostavljanja u obitelji i izvan obitelji, izloženost drugim traumatskim događajima, smetnje u ponašanju ili doživljavanju djeteta. Međutim, čak 15% djece u Polikliniku dolazi zbog izloženosti konfliktnim razvodima roditelja, što često rezultira otuđivanjem djeteta od roditelja, izloženosti djeteta nekom obliku obiteljskog nasilja, a dijete trpi kratkoročne i dugoročne posljedice po svoje mentalno zdravlje. U Poliklinici se provode i medicinska multidisciplinarna vještačenja, a osigurani su stručni i tehnički uvjeti za provođenje forenzičnog intervjua u postupcima na zahtjev suda preko video linka u djeci prijateljskim uvjetima. Na taj se način smanjuje vjerojatnost ponovne traumatizacije djece tijekom sudskog postupka, izbjegava višestruko intervjuiranje djeteta od strane različitih osoba te smanjuje trajanje samog sudskog postupka, što

su se sve pokazali važnim faktorima u zaštiti djece i bržem oporavku. Izrazita važnost u radu Poliklinike pridaje se istraživačkom i znanstvenom radu stručnjaka Poliklinike. Cilj istraživačke djelatnosti Poliklinike proširivanje je spoznaja iz područja psihotraumatizacije i viktimizacije djece. Stručnjaci Poliklinike uključeni su u različite oblike stručnog usavršavanja, ali provode i različite programe izobrazbe za druge stručnjake iz ustanova u sustavu socijalne skrbi, zdravstva, pravosuđa, policije, obrazovanja, nevladinog sektora i dr. Stručnjaci Poliklinike ujedno su i predavači te suradnici u nastavi na više studija. Jedan od važnih ciljeva rada Poliklinike uključuje djelovanje na podizanju javne svijesti, ne samo o problemu zlostavljanja i zanemarivanja djece, nego i o promicanju prava djece, djeci prilagođenom pravosuđu, važnosti odgovornog roditeljstva, razumijevanja razvojnih potreba djece, prevenciji nasilja preko interneta i društvenih mreža i drugim važnim temama. Ova djelatnost Poliklinike spada u preventivni rad s obzirom na usmjerenost cjelokupnoj populaciji djece, roditelja i stručnjaka, a odvija se kroz publikacijsku aktivnosti te stalnu komunikaciju s javnosti putem medija i web stranice. Stručnjaci Poliklinike dosad su izdali ukupno 15 publikacija, u obliku brojnih priručnika i letaka namijenjenih djeci, roditeljima i stručnjacima, a sve u suradnji s Gradom Zagrebom. Istraživanja također pokazuju da su za uspješno suočavanje s posljedicama traumatskih iskustava u djetinjstvu nužni podržavajuća i pravovremena reakcija obitelji, djetetove okoline i stručnjaka te multidisciplinarnost i koordinirano djelovanje i suradnja među institucijama sustava za zaštitu djece. Dosadašnja su istraživanja čak pokazala da je suradnja unutar sustava povezana s boljim ishodom u oporavku djece. Poliklinika je od otvaranja dobila niz priznanja za svoj rad i prepoznata je kao model dobre prakse u radu sa zlostavljanim i zanemarenom djecom u hrvatskim i europskim uvjetima. Velik značaj ima Nagrada multidisciplinarnom timu koju je 2008. godine Međunarodno udruženje za prevenciju zlostavljanja i zanemarivanja djece (ISPCAN) dodijelilo djelatnicima Poliklinike, pri čemu je riječ o nagradi koja se dodjeljuje multidisciplinarnim timovima koji su svojim radom

doprinijeli bitnim pomacima u tretmanu i prevenciji zlostavljanja djece u svojoj zajednici. Rad Poliklinike prepoznalo je i Vijeće Europe. Dosadašnja suradnja Poliklinike s Vijećem Europe započela je pozanim predavanjem ravnateljici na skupu Vijeća Europe na visokoj razini u Rimu 2010. godine gdje je službeno započela kampanja „One in five“ s ciljem zaustavljanja seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece. Suradnja Poliklinike s Vijećem Europe uključuje pozvana predavanja na brojnim skupovima i konferencijama Vijeća Europe i u sklopu europskih projekata. Najnoviji među njima je prezentiranje rada Poliklinike

u sklopu projekta Promicanje djeci prilagođenih multidisciplinarnih i međuinstitucionalnih usluga (PROMISE). Cilj projekta PROMISE koji je započeo 2015. i traje do 2017. godine jest poticanje djeci prilagođenih multidisciplinarnih i međuinstitucionalnih usluga za djecu žrtve i svjedoke nasilja, čime se djeci čini dostupnom zaštita u okviru pravosudnog sustava, umanjuje moguća re-traumatizacija te osiguravaju najviši profesionalni standardi za oporavak.

Prof. dr. Gordana Buljan Flander
Dr. sc. Bruna Profaca
www.poliklinika-djeca.hr

